

stane zaplacením dávky, nemůže býti žalovaným bráněno, by svému závazku nedostáli jiným způsobem, na příklad ujednáním se zemským inspektorátem, že převezmou dávku privativně ku placení. Důvod, ze kterého první soud zamítl exekuční návrh, proto neobstojí. Přes to dlužno dovolacímu rekursu vyhověti, neboť právem se v něm dále vytýká, že navrhovaný způsob exekuce jest v tomto případě nepřipustný. Ovšem nespočívá tato nepřipustnost v tom, že navrhovatelé, nepřidržíce se povšechného výroku rozsudkového, vymáhají na dlužnících zaplacení dávky a předložení potvrzení o placení, jakoby dlužníci nemohli rozsudkovou povinnost splniti jiným způsobem, neboť podle § 12 ex. ř. přísluší vymáhajícímu věřiteli v případě, že dlužník má právo volby mezi několika plněním, právo vésti pro kterékoliv z nich exekuci a tohoto předpisu dlužno tu užiti aspoň obdobně. Ale navržený a rekursním soudem povolený způsob exekuce podle § 354 ex. ř. jest přípustný jenom tehdy, když má býti vynuceno jednání nezastupitelné, závisející výlučně na vůli dlužníkově, což v tomto případě nedopadá. Právě proto, že plnění může se státi, jak i návrh i rekursní soud předpokládají, zaplacením dávky, může býti vykonáno také jinou osobou než dlužníky. Přípustnou exekucí v takovém případě jest jenom exekuce podle § 353 ex. ř., totiž zmocněním vymáhajících věřitelů, by zaplatili dávku sami na útraty dlužníků, a vymožením těchto útrat ze jmění dlužníků podle pravidel platných pro exekuce k vydobytí peněžitých pohledávek. Také může jenom tato exekuce v tomto případě, kde dlužníci neplatí, poněvadž nemají peněz, vésti k cíli, vymáhání okamžitého placení pokutami neb vazbou přičilo by se nejen doslovu, nýbrž i duchu a zásadám exekučního řádu.

Čís. 6990.

Při odhadu nemovitosti k návrhu berního úřadu za účelem vyměření převodních poplatků ku dni prodeje nemovitosti, dlužno přihlédnouti též k dřívějšímu odhadu k návrhu zemského inspektorátu pro zemské dávky, předsevzatému k témuž dni za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti. Lhostejno, že dřívější odhad byl proveden proti prodávateli, kdežto pozdější proti kupiteli nemovitosti.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1927, R I 301/27.)

K návrhu berního úřadu provedl soud první stolice proti kupitelům usedlosti čp. 105 Antonínu a Marii K-ovým odhad usedlosti ku dni 16. března 1924 za účelem vyměření převodních poplatků a odhadl usedlost na 107.000 Kč. Rekursu kupitelů nemovitosti rekursní soud nevyhověl.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by o návrhu dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze schváliti postup prvního soudu při vyřízení návrhu berního úřadu ze 17. prosince 1926 na nový odhad usedlosti čís. 115 v Č. ke dni 16. června 1924. Táž usedlost byla k témuž dni soudem již jednou soudně odhadnuta na 114.282 Kč 04 h. Dřívější odhad byl sice proveden na návrh zemského inspektorátu pro zemské dávky a proti prodatelům manželům Františku a Boženě S-ovým, netvoří proto podle druhého odstavce § 18 nesp. říz. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. právo pro nynější strany, totiž československý erár, zastoupený berním úřadem a manžele Antonína a Marii K-ovy, tím však nepozbyl významu a své průvodní síly tehdejší odhadní operát jako základ pro určení odhadní ceny soudem podle § 272 c. ř. s. a § 30 odh. řádu ze dne 25. července 1897, čís. 175 ř. zák. Nebylo účelno, by byl nařízen ihned nový odhad s novými znalci, nýbrž měly býti slyšeny nynější strany o dřívějším odhadním operátu, a teprve kdyby byly učinily podstatné a odůvodněné námitky buď proti osobám dřívějších odhadců (§ 355 c. s. ř.), nebo proti jejich posudku (§ 362 c. ř. s.), mělo býti rozhodnuto, má-li býti odhad s dřívějšími neb novými znalci znova proveden. Ustanovení §u 142 ex. ř., že od nového odhadu může býti upuštěno, jestliže od dřívějšího odhadu neuplynul více než rok a nestala se zatím ve stavu nemovitosti podstatná změna, nepřicházelo v úvahu, poněvadž šlo o odhad k jednomu a témuž dni, a takový odhad měl by míti bez ohledu na čas svého provedení vždy týž výsledek. Když však byl již nový odhad novými znalci proveden, nemohl dřívější odhad již podle §u 2 čís. 6 nesp. říz. zůstatí při zhodnocení nového znaleckého posudku bez povšimnutí. Při zachování tohoto zákonného předpisu byl by musil býti uvážěn rozpor v posudcích znalců o ceně pozemků, jenž se nejpatrněji projevil v ocenění pastvin. Kdežto znalec, slyšený při prvním odhadu ocenil hektar pastviny první třídy na 1.000 Kč, druhé třídy na 500 Kč a třetí třídy na 200 Kč, činí tyto ceny podle posudku nyní slyšeného znalce 7.000 Kč, 6.500 Kč a 3.000 Kč. Ani mnohonásobné zvýšení cen u pastvin, ani ostatní odchylky od dřívějšího posudku nebyly znalcem nijak vysvětleny. Tento soudem nezhodnocený rozpor způsobuje, že usnesení nižších soudů uznávající posudek nového znalce bez jakéhokoliv odůvodnění za správný, trpí rozporem se spisy, a že mimořádný rekurs odpůrců jest podle §u 16 nesp. říz. odůvodněný. Návrhu, aby usnesení nižších soudů byla zrušena, musilo býti vyhověno. Na prvním soudu bude, aby pozemky byly znova oceněny nestranným znalcem, při čemž bude třeba přihlížeti k námitkám předneseným při obou odhadech proti přihrání znalců z Č., dbáti toho, by zachovány byly předpisy §§ů 351 a 352 c. ř. s. platných podle §u 272 nesp. říz. i pro odhady nesporné o výsledku stran, neb aspoň předběžném vyrozumění jejich o osobách znalců, a vyšetřiti správnost tvrzení stěžovatelů v dovolacím rekursu, že dvě soudní usedlosti byly nápadně níže odhadnuty než usedlost jejich.